

Plan van Aanpak

Participatie Fase 3 Hanza!

Ons Zwolle van Overmorgen!

Programmateam Aanvulling Omgevingsvisie

Zwolle, december 2024

1. Inleiding

Het is december 2024. Fase 1 en 2 van Hanza! zijn uitgevoerd. Nu is het tijd voor fase 3. Fase 3 wordt afgerond bij vaststelling van de aanvulling op de omgevingsvisie, naar verwachting in het najaar van 2025. Maar voor het zover is, gaan we volop verder op basis van de Hanza! werkwijze. Daarom zetten we de uitvoering van de fases van Hanza! nog even op een rij:

1. Klaar voor de start (januari – juni 2024)

Het Plan van Aanpak is opgeleverd en op 10 juli vastgesteld door de raad.

2. Samenwerken aan oplossingen (juni – december 2024)

In de zomermaanden is het [campagneplan](#) gemaakt. In dit plan staat hoe we de participatie vormgeven.

In de campagnemaand 16 september – 12 oktober zijn zoveel mogelijk Zwollenaren bereikt op basis van de volgende participatievormen:

- Reizende Woonkamer (50 verdiepende gesprekken)
- Digitale enquête via platform Open Stad (600 reacties)
- Toekomstfestival (ongeveer 100 bezoekers)
- Jongeren Meet Up (verdiepend gesprek met 25 jongeren)

Onze stakeholders fungeerden als katalysator: zij activeerden hun achterban.

Inhoud participatie:

De vier Zwolse scenario's zijn impliciet als basis gebruikt. Achter de keuzes in de digitale enquête en in het spel dat in de Reizende Woonkamers gespeeld werd, zaten de uitgangspunten van de verschillende scenario's.

Plan van Aanpak als basis:

Het Plan van Aanpak dat in juli door de raad is vastgesteld, is grotendeels gevolgd. We zijn op twee punten ervan afgeweken:

- We hebben niet expliciet gebruik gemaakt van de motivatie burgerschapsstijlen. In onze participatiestrategie hebben we zes typen Zwollenaren als doelgroep voor extra communicatie-inzet gedefinieerd. Hierop hebben we onze participatiemiddelen ontwikkeld en op deze wijze hebben we een diverse groep inwoners weten te bereiken.
- De manier van informatie ophalen, met de scenario's als onderlegger, maakte het gebruik van losse stellingen op social media minder geschikt. Daarom hebben we die tool niet ingezet.

Ateliers:

Direct na de participatieronde van september en oktober hebben we ateliers 3 en 4 georganiseerd met stakeholders, waarin de eerste trechtering richting Ruimteelijk Toekomst Perspectief plaatsvond.

In het eerste deel van atelier 3 is een terugkoppeling gegeven van het participatietraject. Daarnaast is gevraagd in hoeverre de rode draad uit de (concept) scenariostudie en de basiswaarden herkend werden. In het tweede deel van atelier 3 zijn de drie groeimodellen (Compact Zwolle, Stadsranden en Nieuwe Kernen) met de deelnemers besproken.

In atelier 4 is verder aandacht geschonken aan de basiswaarden die in atelier 3 al aan de deelnemers getoond zijn.

Per tafel zijn de volgende vragen besproken:

1. Wat betekent de basiswaarde voor Zwolle?
2. Wat betekent de basiswaarde in 2040?
3. Wat voor keuzes moeten daarvoor gemaakt worden en wat is de ruimtelijke vertaling?

Participatiejournaal

We leveren in januari deel 1 van het participatiejournaal op, met daarin de resultaten van de participatie uit Hanza! fase 2, inclusief conclusies en adviezen voor het volgende participatieproces.

3. Resultaten en besluitvorming (januari – najaar 2025)

Op basis van de inbreng van inwoners, de ateliers met ontwerpers, de ateliers

met stakeholders en de toetsing van de effecten van de Zwolse scenario's op de leefomgeving, wordt het Ruimtelijk Toekomstperspectief (RTP) gemaakt. Hierin staat in concept hoe Zwolle er in 2040 uit kan zien. Dit Ruimtelijk Toekomstperspectief brengen we in debat bij de gemeenteraad en toetsen we via een nieuwe participatieronde bij de inwoners: wat spreekt hen aan, wat spreekt hen niet aan en waarom?

Na het raadsdebat en de participatie wordt het RTP vertaald in het Ontwerp Aanvulling Omgevingsvisie. Dit document gaat de officiële besluitvormingsprocedure in voor uiteindelijke vaststelling door de gemeenteraad. Ook in deze fase is participatie mogelijk, namelijk in de vorm van het indienen van zienswijzen.

In de volgende hoofdstukken van dit Plan van Aanpak laten we zien hoe we fase 3 aanpakken.

2. Fase 3 volgens Hanza!

In Hanza! staat letterlijk: “in deze laatste fase wordt uiteindelijk uit alle mogelijkheden een definitieve oplossing gekozen en vastgesteld. Ook wordt vooruitgekeken naar de uitvoering van de oplossing en de rol die alle betrokkenen daarin kunnen en willen spelen.”

In dit hoofdstuk leggen we uit hoe wij fase 3 in Ons Zwolle van Overmorgen vormgeven.

2.1 Beantwoording vragen uit Hanza!

In de uitleg bij Hanza! Fase 3 staan onderstaande vragen benoemd. Daarachter staat ons antwoord / onze aanpak:

- Hoe kan het beste uit alle oplossingsrichtingen een definitieve oplossing worden gekozen? Wat zijn geschikte werkvormen daarvoor?

Ook in fase 3 worden de ateliers als werkvorm gebruikt.

Met groot kaartmateriaal en concrete vragen over de gemaakte keuzes – de locaties zijn zichtbaar op de kaart - laten we het Ruimtelijk Toekomst Perspectief zien aan inwoners.

- Zitten de juiste mensen nog aan tafel of zijn er deelnemers ongewenst afgehaakt? Hoe kun je hun mening weer ophalen en meenemen?

Van de ongeveer 60 gedefinieerde stakeholders komt per atelier zo'n 15 tot 20 %. We proberen de mensen – opnieuw – te betrekken door:

- de lijst met stakeholders door te nemen en waar nodig te actualiseren en aan te vullen. Dit doen we in samenwerking met onze wijkmanagers.
- de digitale nieuwsbrief – eerste is in december uitgekomen – naar ze te sturen.
- een enthousiaste uitnodiging te mailen. Hierin geven we ook aan dat eerdere deelname niet per se nodig is. Deze uitnodiging versturen we uit naam van Gerdien.

- Hoe zorg je ervoor dat alle belanghebbenden voor de besluitvorming op de hoogte zijn van de voorgestelde oplossing en de mogelijkheid hebben gehad om daarop te reageren?

Alle Zwollenaren kunnen in de volgende participatiefase een reactie geven op de voorgestelde oplossing.

De volgende participatiefase wordt aangekondigd in atelier 5 (januari) en in de media uit de basiscampagne van Hanza! fase 2: persbericht, posters, flyers, social media, website, krant en webinar. Ook worden alle deelnemers van

Hanza! fase 2 die hun mailadres hebben achtergelaten actief geattendeerd in de digitale nieuwsbrief.

- Hoe leg je het doorlopen proces goed vast in een participatiejournaal? Hoe maak je daarin inzichtelijk hoe Hanza! is gevolgd en wat is gedaan met de inbreng van betrokken Zwollenaren? En hoe heeft de uiteindelijke belangenafweging plaatsgevonden?

Het participatiejournaal wordt gemaakt op basis van het format dat gemeente Zwolle hiervoor heeft opgesteld.

We kijken daarin per fase terug op het participatieproces en leggen uit wat is gedaan met de inbreng van betrokken Zwollenaren.

Doorlopend verzamelen we participatiedata, zoals: de resultaten uit de ateliers 1 t/m 4, de resultaten uit de enquête van de zomer en de resultaten uit de participatieronde in Hanza! fase 2.

Er vindt zorgvuldige belangenafweging plaats in het proces. Die afweging wordt mede op basis van de bestuursopdracht en het onderliggend beleid (warme harten strategie, verstedelijkingsstrategie en huidige omgevingsvisie) gemaakt.

De gemeenteraad maakt op basis van alle verzamelde input en adviezen een belangenafweging en beslist uiteindelijk.

- Wat moet worden georganiseerd voor de definitieve besluitvorming?

In dit proces neemt de gemeenteraad uiteindelijk een besluit. De formele procedures worden daarbij gevolgd. In onze doelgroepenplanning - specifiek de planning voor gemeenteraad, stakeholders en inwoners - staat een volledige uitwerking van de besluitvormingsprocedure, inclusief de inspraak en bezwaartermijnen.

2.2 Afronding participatieproces volgens Hanza!

Wij stellen een participatiejournaal op. Hierin leggen we vast hoe de participatie is verlopen, welke deelnemers in de verschillende fasen hebben meegedaan, hoe hun inbreng is verwerkt en wat de resultaten van het proces zijn. Ook worden in het participatiejournaal de leerpunten beschreven. Ons Zwolle van Overmorgen is het eerste participatieproces dat volledig volgens Hanza! wordt uitgevoerd. Het is aangemerkt als pilot: tijdens en na het participatieproces constateren we wat goed en minder goed werkt in de Hanza! werkwijze. Dit beschrijven we in het participatiejournaal en koppelen we actief terug aan de projectleider van Hanza!.

Het participatiejournaal is openbaar en wordt gedeeld met alle deelnemers aan het participatieproces en met de gemeenteraad. Dit gebeurt voordat de formele besluitvorming plaatsvindt, zodat er eventueel nog een gesprek of hoorzitting over kan plaatsvinden.

Wij checken of alle inbreng tijdens het proces zorgvuldig is verwerkt en of fase 3 kan worden afgerond. Daarmee wordt dit participatieproces afgerond.

Na akkoord van de deelnemers op het participatiejournaal kan een definitief besluit worden genomen met betrekking tot de uitkomst van het proces. Uiteraard informeren wij de deelnemers over het uiteindelijke besluit.

3. Plan van Aanpak voor Participatie in fase 3

De nieuwe participatieronde heeft als doel om de inwoners van gemeente Zwolle te raadplegen over de keuzes in het Ruimtelijk Toekomstperspectief voor Zwolle. We willen feedback ontvangen op concrete voorstellen en inzicht krijgen in de elementen die inwoners goed vinden of willen verbeteren. Deze feedback helpt om een breed gedragen Aanvulling Omgevingsvisie ‘Ons Zwolle van overmorgen’ te maken.

3.1 Planning en Tijdspad

3.1.1 Voorbereiding Januari – maart 2025

Plan van Aanpak (dit document) en het betrekken van bestuur + stakeholders:

- We sturen het Plan van Aanpak in een informatienota naar het college en naar de raad en informeren de stakeholders.

Ontwikkelen van participatietools:

- In deze fase ontwikkelen we de toegankelijke en laagdrempelige tools waarmee we concrete feedback verzamelen op specifieke keuzes. Dit zijn grotendeels dezelfde middelen als in de vorige participatieronde.

Selectie en uitnodiging van doelgroepen:

- Alle deelnemers aan de participatieronde uit Hanza! fase 2 (16 sept – 12 okt 2024) worden expliciet uitgenodigd voor ronde 3 (maart 2025). We willen net als in de eerste participatieronde een diverse groep inwoners bereiken. Daarom kiezen we grotendeels voor dezelfde communicatie- en participatiemiddelen.
- Opnieuw besteden we extra aandacht aan jongeren. In de eerste participatieronde organiseerden we een Meet Up in een studentencafé. In fase 3 bezoeken we het mbo (Deltion) en hbo (Windesheim). We geven een gastles en nodigen de studenten uit om aan het einde van de les digitaal te stemmen.

3.1.2 Uitvoering participatieronde: maart 2025

Participatiemiddelen:

1. Reizende Woonkamer met een stemmodule:

- De Reizende Woonkamer gaat opnieuw op pad, in kleine vorm: de Reizende Woonkamer Express. We bezoeken dezelfde locaties als de eerste participatieronde aangevuld met extra buurten en wijkcentra. Deze keer laten we een expliciet kaartbeeld zien. We gebruiken een eenvoudige stemmodule om erachter te komen wat in het ruimtelijk toekomstperspectief inwoners aanspreekt en wat niet.
- Voordelen: Bereik van inwoners die normaal niet snel deelnemen aan online of geplande sessies.
- Werkwijze: Inwoners kunnen stemmen via een tablet of touchscreen, en korte toelichting geven.

2. Digitaal Toekomstplatform met discussieforum:

- We bouwen verder op het Open Stad interactieve platform. Op de site staan de keuzes helder op een kaart van Zwolle. Bewoners kunnen stemmen en hun mening achterlaten. Inwoners kunnen aangeven wat ze goede en minder goede ideeën vinden en hierover onderling in gesprek gaan.
- Voordelen: Dynamische uitwisseling tussen inwoners, mogelijkheid om vragen te stellen en discussies te volgen, ook voor inwoners die geen tijd hebben om fysiek deel te nemen.

Uitvoering en Communicatie

1. We hanteren de inmiddels herkenbare communicatie huisstijl uit participatieronde 1.
2. We maken de nieuwe participatieronde en de participatiemogelijkheden bekend via onze basis communicatiekanalen:
 Zwolle.nl/omgevingsvisie,
 social media,
 wijkbladen,
 persbericht,
 webinar,
 digitale nieuwsbrief.
- Ook zetten we de communicatiekanalen van onze stakeholders in.
3. We sturen een expliciete uitnodiging naar de bij ons bekende emailadressen van inwoners die in de eerste ronde hebben deelgenomen.
4. We communiceren de data van de Reizende Woonkamer Express ruim van tevoren, via de basis communicatiekanalen.

5. We bezoeken geschikte opleidingen in het mbo (Deltion) en hbo (Windesheim) en geven een gastles waarin we de studenten aan het einde van de les laten stemmen via OpenStad.

3.1.3 Resultaten verzamelen en verwerken: april 2025

We analyseren de feedback en categoriseren deze op basis van de mate van steun, weerstand en suggesties voor verbetering per keuze. We kijken welke keuzes het meeste draagvlak hebben en in welke voorstellen de meeste bezwaren leven.

Een samenvatting van de resultaten brengen we terug naar de deelnemers via onze nieuwsbrief, de communicatiemiddelen van stakeholders, de gemeentelijke website en social media.

3.1.4 Rapportage en terugkoppeling naar inwoners: juli 2025

We vragen tijdens participatieronde 2 de emailadressen van alle respondenten op en geven een terugkoppeling aan de deelnemers en alle geïnteresseerden in een nieuwe uitgave van de digitale nieuwsbrief. Ook verwerken we de gegevens in het participatiejournaal.